

WORDT VERVOLGD

Bedrijfscontinuïteit in de
biologische landbouw

JE DROOMBEDRIJF VINDEN OP FUNDA

Een puzzelend boer, dat is Sander Kerkhoffs van sAnders Hof in het Gelderse Etten: “Je moet puzzelen en rekenen tot je een landbouwworm hebt gevonden die reëel is en bij je past. En in je achterhoofd ga je er natuurlijk helemaal voor.” Inmiddels heeft hij tegen de 25 zeugen rondlopen op een 6,5 hectare tellende boerderij.

TEKST CAREN KRUL & MARIA VAN BOXTEL | FOTO'S SANDER KERKHOFFS

Jonge boer Sander Kerkhoffs is enthousiast over zijn bedrijfsstart in Etten: “Mijn moeder komt hier vandaan. De familie heeft een melkveehouderij met varkens erbij. Ik kwam hier vaak in de vakantie en wilde wel boer worden.” Maar Sander’s moeder heeft geen boerderij en geen grond. Bij de start kon Sander bij familie twintig uur in de week koeien melken. Daarnaast werkte hij voor het NAJK (Nederlands

Agrarisch Jongeren Kontakt). Ondertussen is hij, al na een paar jaar, fulltime boer geworden. Na wat puzzelen en rekenen kwam Sander bij varkens uit. Van jongs af aan vraagt hij zich af waarom varkens niet buiten gehouden kunnen worden. “Een varken steekt graag zijn neus in de grond. En als beginnend boer hoef je dan geen stal te bouwen, waardoor je startkapitaal aanzienlijk lager kan zijn.”

Hij mag twee hectare grond gebruiken van zijn familie, tegen een reële huurprijs. Op 1 mei 2012 zegt hij zijn baan bij het NAJK op en begint met één drachtige zeug en de vijf gelten die daaruit voortkomen. Al vrij snel komt Bennie de beer erbij om te kunnen uitbreiden. De jongens van Brandt & Levie, hippe worstenmakers uit Amsterdam, vragen Sander of hij het vlees kan leveren. Dat wil Sander wel! Dus koopt hij er zes Topigs zeugen bij.

“Het mooie van boeren is om gewoon tussen de varkens door te lopen en te denken ‘hoe kunnen we dit of dat nog beter doen.’”

ginnend boer dus maar eens achter waar grond te koop is. Gelukkig is Sander er op tijd bij. Maar hij is er nog niet, het kost namelijk nogal wat. Dus gaat Sander weer eens puzzelen. Triodos Bank vraagt een hoog rentepercentage. Rabobank ziet het niet zitten. ABN-AMRO wil wel instappen voor een lagere rente dan Triodos Bank, maar vraagt een deel eigen vermogen. Sander kan geld lenen bij familie en bekenden voor hetzelfde rentepercentage dat ABN-AMRO vraagt. Het gaat dan uiteraard om een achtergestelde lening, dus als het misgaat vangt ABN-AMRO eerst. Maar familie en vrienden lopen weinig risico, aangezien de grond zijn waarde wel zal behouden. In juli 2014 krijgen Sander en zijn vriendin de sleutel van hun eigen boerderij met 6,5 hectare grond (€50.000/ha). Er moet dan wel opgeschaald worden van 12 naar 25 zeugen, blijkt uit de puzzel van Sander.

Brandt & Levie neemt nu 75 procent van de varkens af. Daarnaast verkoopt Sander vlees aan een webwinkel die vleespakketten aanbiedt. In het winkeltje aan huis, een vrolijke caravan waarop een varken in de wei is geschilderd, wordt twee keer per maand het eigen vlees verkocht en de worsten van Brandt en Levie. In de toekomst zou Sander het winkeltje graag uitbreiden. Meer varkens ziet hij voorlopig niet zitten. “We hebben drie jonge kinderen en varkens vragen genoeg tijd. Met 25 zeugen is het qua arbeid te behappen.” Hij focust zich nu op het drukken van de voerkosten. “We hebben een afspraak met een melkveeboer die zijn zuivel verkaast en de wei graag aan ons kwijt wil.” Sander zou graag ook meer grond willen kopen, om zelf voer te kunnen telen. “Ach, het mooie van boeren is om gewoon tussen de varkens door te lopen en te denken: hoe kunnen we dit of dat nog beter doen.” ■

Maria van Boxtel is partner in Land & Co.

Dit artikel is eerder gepubliceerd in Dynamisch Perspectief 2016-1. Kijk op www.bdvereniging.nl voor meer verhalen over jonge starters in dit nummer van Dynamisch Perspectief.

Het project Land in Verbinding wordt mede mogelijk gemaakt door de provincie Gelderland en de EU, Europa investeert in zijn platteland.

Hij bouwt hutten op het land en laat de zeugen rouleren, zodat ze telkens vers gras tot hun beschikking hebben. Dit drukt de kosten en is goed voor de smaak van het vlees. Zijn land wordt echter te klein en de familie wil het graag terug voor de koeien.

Op een dag rijdt Sander een rondje in de omgeving en komt een boerderij tegen met een bordje ‘te koop’ in de tuin. De boerderij staat op het reguliere Funda. Niet op Funda Landelijk, waar Sander dagelijks op kijkt. Een boer die stopt, biedt zijn land vaak eerst aan de buurman aan. De buurman zal waarschijnlijk de hoogste prijs betalen, want wie wil nou niet zijn kavel vergroten? De boerderij, zonder land, is dan geschikt voor stadsmensen die op het platteland willen gaan wonen en wordt op Funda gezet. Kom er als be-